

Міністерство освіти і науки України
Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Голова Приймальної комісії
Д. ПЕНДА
«29» червня 2023 р.

ПРОГРАМА
вступного випробування
Фаховий вступний іспит з Обліку і оподаткування
для зарахування на навчання за ступенем доктора філософії за спеціальністю
071 ОБЛІК І ОПОДАТКУВАННЯ
на основі освітнього рівня магістра (освітньо-кваліфікаційного ступеня
спеціаліста) при прийомі на навчання у 2023 році
за суміжною спеціальністю

Розглянуто та схвалено
на засіданні Приймальної комісії
Прикарпатського національного
університету імені Василя Стефаника
Протокол № 5 від 29.06. 2023 р.

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Програму вступного іспиту до аспірантури Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника розроблено відповідно до Законів України «Про освіту», «Про вищу освіту», постанови КМУ від 23.03.2016 р. № 261 «Про затвердження Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у вищих навчальних закладах (наукових установах)» зі змінами та доповненнями, Національної рамки кваліфікацій України, Положення про здобуття наукового ступеня (атестацію) доктора філософії у Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника, Положення про підготовку доктора філософії у Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника.

Метою вступного випробування з «Фахового вступного іспиту» зі спеціальності «Облік і оподаткування» є перевірка знань і відбір випускників для зарахування на навчання за ступенем доктора філософії за спеціальністю 071 «Облік і оподаткування» при прийомі на навчання на основі освітнього рівня магістра (освітньо-кваліфікаційного ступеня спеціаліста) до Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника у 2023 році.

Програма вступного іспиту містить такі змістовні блоки: «Фінансовий облік за НП(С)БО», «Управлінський облік», «Економічний і фінансовий аналіз», «Організація і методика аудиту», «Оподаткування».

Наведений перелік питань та рекомендована література, яка виноситься на вступне випробування, дасть можливість вступникові систематизувати свої знання та сприятиме у пошуку і підборі джерел підготовки для складання вступного випробування.

ОСНОВНІ ПИТАННЯ З ДИСЦИПЛІНИ «ФІНАНСОВИЙ ОБЛІК ЗА НП(С)БО»

1. Сутність, предмет, об'єкти та завдання фінансового обліку.
2. Метод фінансового обліку (сутність та складові елементи: документація, інвентаризація, оцінка, калькуляція, рахунки, подвійний запис, баланс, звітність).
3. Облік грошових коштів на рахунках в банках та готівки в касі підприємства.
4. Облік довгострокової дебіторської заборгованості.
5. Облік поточної дебіторської заборгованості за продукцію, товари, роботи, послуги.
6. Порядок визначення та облік резерву сумнівних боргів.
7. Облік поточної дебіторської заборгованості за розрахунками з підзвітними особами.
8. Облік основних засобів.
9. Методи нарахування та облік амортизації основних засобів.
10. Облік інших необоротних матеріальних активів.

11. Облік нематеріальних активів.
12. Методи оцінки запасів у разі їх вибуття.
13. Облік виробничих запасів.
14. Облік руху товарів.
15. Облік витрат основного виробництва та собівартості випуску готової продукції (робіт, послуг).
16. Облік готової продукції.
17. Облік довгострокових кредитів банку.
18. Облік короткострокових кредитів банків.
19. Облік поточних зобов'язань за товари, роботи, послуги.
20. Облік поточних зобов'язань за розрахунками з оплати праці.
21. Облік поточних зобов'язань за розрахунками з бюджетом (ПДВ, податок на прибуток, ПДФО, військовий збір).
22. Облік поточних зобов'язань за розрахунками зі страхування (ЄСВ).
23. Визнання, класифікація та облік доходів і витрат за видами діяльності.
24. Облік зареєстрованого та неоплаченого капіталу.
25. Облік нерозподілених прибутків (непокритих збитків).

ОСНОВНІ ПИТАННЯ З ДИСЦИПЛІНИ «УПРАВЛІНСЬКИЙ ОБЛІК»

1. Завдання управлінського обліку в системі менеджменту.
2. Спільні риси та відмінності фінансового і управлінського обліку.
3. Еволюція управлінського обліку та його сучасні концепції.
4. Види інформації для цілей прийняття рішень користувачами (історична і прогнозна, фінансова і управлінська інформація).
5. Класифікація витрат для цілей оцінки запасів і визначення фінансового результату (витрати на продукцію і витрати періоду, прямі і непрямі витрати, основні і накладні витрати).
6. Класифікація витрат для цілей прийняття управлінських рішень (змінні і постійні витрати, релевантні і нерелевантні витрати, дійсні, альтернативні і диференціальні витрати).
7. Класифікація витрат для цілей контролю діяльності підприємства (контрольовані і неконтрольовані витрати).
8. Аналіз поведінки витрат. Змінні і постійні витрати, умовно-змінні і умовно-постійні витрати.
9. Функція витрат та методи її визначення.
10. Цілі і сутність калькулювання витрат.
11. Калькулювання собівартості за методом повних витрат.
12. Калькулювання собівартості за методом змінних витрат.
13. Сутність і сфера застосування системи обліку та калькулювання за нормативними витратами (стандарт-костинг).
14. Релевантність інформації у прийнятті управлінських рішень.
15. Сутність бюджетування, його організація на підприємстві.
16. Види і послідовність складання бюджетів.

17. Зміст операційних і фінансових бюджетів і порядок їх складання (бюджет продаж, бюджет виробництва, бюджет використання матеріалів і закупівель, бюджет заробітної плати, бюджет загальновиробничих витрат, бюджет адміністративних і збутових витрат, бюджет руху грошових коштів, бюджет інвестицій).
18. Сутність центрів відповідальності.
19. Види центрів відповідальності: центри витрат, центри прибутку і центри інвестицій.
20. Стратегічний управлінський облік та сфера його застосування.

ОСНОВНІ ПИТАННЯ З БЛОКУ ДИСЦИПЛІН «ЕКОНОМІЧНИЙ АНАЛІЗ» ТА «ФІНАНСОВИЙ АНАЛІЗ»

1. Сутність і завдання аналізу діяльності господарських структур.
2. Інформаційне забезпечення аналізу господарської діяльності.
3. Типологія видів аналізу господарської діяльності підприємства.
4. Інформаційне забезпечення аналітичних досліджень.
5. Організація аналітичної роботи на підприємстві.
6. Аналіз чисельності, складу та руху робочої сили на підприємстві.
7. Аналіз використання трудових ресурсів на підприємстві.
8. Аналіз матеріально-технічного забезпечення підприємства.
9. Аналіз ефективності використання матеріальних ресурсів підприємства.
10. Аналіз наявності, структури та динаміки руху основних засобів підприємства.
11. Аналіз ефективності використання основних засобів підприємства.
12. Економічна сутність і структура активів підприємства.
13. Аналіз динаміки складу і структури активів підприємства.
14. Аналіз складу і структури необоротних активів підприємства.
15. Аналіз складу і структури оборотних активів.
16. Економічна сутність і структура джерел формування капіталу підприємства.
17. Аналіз складу і структури поточних зобов'язань.
18. Сутність платоспроможності і ліквідності та їх значення.
19. Класифікація активів за ступенем ліквідності та пасивів за терміновістю погашення.
20. Показники ліквідності майна підприємства та їх економічна інтерпретація.
21. Сутність фінансової стійкості.
22. Фактори впливу на фінансову стійкість.
23. Рейтингова оцінка фінансового стану підприємства.
24. Економічна сутність і види фінансових результатів.
25. Методика розрахунку показників рентабельності та їх аналіз.

ОСНОВНІ ПИТАННЯ З ДИСЦИПЛІНИ «ОРГАНІЗАЦІЯ ТА МЕТОДИКА АУДИТУ»

1. Сутність, види, завдання та інформаційна база аудиту.
2. Регулювання аудиторської діяльності.
3. Професійна поведінка та відповідальність сторін при проведенні аудиту.
4. Організаційно-правові форми підприємницької діяльності в аудиті.
5. Порядок створення аудиторських фірм.
6. Ліцензування та сертифікація аудиторської діяльності.
7. Аудиторський процес та його етапи.
8. Пошук клієнтів аудиторськими фірмами.
9. Порядок регулювання відносин між сторонами аудиту.
10. Планування роботи аудиторської фірми та аудиторських перевірок.
11. Аудит основних засобів та інших нематеріальних активів.
12. Аудит запасів та затрат виробництва.
13. Аудит грошових коштів, розрахунків та інших активів.
14. Аудит операцій з придбання матеріальних цінностей.
15. Аудит процесів випуску і руху готової продукції.
16. Аудит реалізації готової продукції, робіт та послуг.
17. Аудит операцій на розрахунковому рахунку та інших рахунках банку.
18. Аудит розрахунків з підзвітними особами.
19. Аудит стану розрахунків за податками і платежами.
20. Аудит розрахунків з постачальниками, покупцями та іншими дебіторами і кредиторами.
21. Аудит зареєстрованого та неоплаченого капіталу.
22. Аудит довгострокових пасивів.
23. Аудит розрахунків та інших пасивів.
24. Нагляд та зовнішній контроль якості роботи аудиторських фірм.
25. Формування внутрішньої фірмової системи контролю якості аудиту.

ОСНОВНІ ПИТАННЯ З ДИСЦИПЛІНИ «ОПОДАТКУВАННЯ»

1. Платники, об'єкти та суб'єкти оподаткування.
2. Критерії визначення неприбуткових організацій.
3. Ознаки визнання підприємства у складі малих, середніх та великих підприємств.
4. Принципи побудови податкової системи в ринкових умовах.
5. Ознаки загальної системи оподаткування.
6. Переваги і недоліки спрощеної системи оподаткування.
7. Порівняльна характеристика основних аспектів загальної та спрощеної систем оподаткування фізичних осіб-підприємців.
8. Об'єкти оподаткування фіксованим сільськогосподарським податком (єдиним податком).

9. Ставки фіксованого сільськогосподарського податку (єдиного податку).
10. Особливості справляння податку на додану вартість, передбаченого Податковим кодексом для платників ФСП єдиного податку.
11. Особливості оподаткування податком на прибуток сільськогосподарських підприємств.
12. Порядок сплати екологічного податку сільськогосподарськими підприємствами.
13. Адміністрування податків і зборів транспортно-експедиторськими компаніями.
14. Законодавче регулювання туристичної діяльності.
15. Порядок ліцензування туристичної діяльності в Україні.
16. Особливості оподаткування податком на прибуток туроператорської та турагентської діяльності.
17. Особливості оподаткування фінансової допомоги страхових компаній.
18. Оподаткування страхових компаній податком на додану вартість.
19. Особливості оподаткування у сфері спільного інвестування.
20. Порядок оподаткування податком на прибуток ломбардної діяльності.

ПЕРЕЛІК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

Фінансовий облік:

1. Закон України від 16.07.1999 р. № 996-XV «Про бухгалтерський облік і фінансову звітність в Україні» URL: www.rada.gov.ua.
2. Положення (стандарти) бухгалтерського обліку URL: <http://buhgalter911.com>
3. Стеців І. І., Стеців І. С. Фінансовий (бухгалтерський) облік: навч. посіб. Нац. ун-т «Львів. політехніка», Ін-т підприємництва та перспект. технологій. 2-е вид., перероб., допов. Львів : СПОЛОМ, 2018. 224 с.
4. Сук Л. К., Сук П. Л. Фінансовий облік: навч. посіб. Відкрит. міжнар. ун-т розвитку людини «Україна». Київ : Університет «Україна», 2019. 529 с.
5. Ткаченко Н. М. Бухгалтерський (фінансовий) облік, оподаткування і звітність: підручник. Нац. ун-т харч. технологій. Вид. 6-ге, допов. і переробл. К. : Алерта, 2018. 981 с.
6. Фатенок-Ткачук А. О. Фінансовий облік I, II: навч. посіб. Східноєвроп. нац. ун-т ім. Лесі Українки. 2-ге вид., змін. й допов. Луцьк : Вежа Друк, 2019. 539 с.
7. Фінансовий облік I: навч. посіб. / В. Г. Васильєва [та ін.]. Ун-т мит. справи та фінансів. Вид. 2-ге, перероб. та допов. Дніпро : Акцент, 2019. 218 с.
8. Фінансовий облік II: навч. посіб. / В. Г. Васильєва [та ін.]. Ун-т мит. справи та фінансів. 2-ге вид., перероб. та допов. Дніпро : Акцент, 2019. 240 с.
9. Фінансовий облік: підруч. для студ. вищ. навч. закл. / Л. В. Нападовська [та ін.]. Київ. нац. торг.-екон. ун-т. К. : КНТЕУ, 2016. 700 с.

10. Фінансовий облік: навчальний посібник : [для студентів економічних спеціальностей закладів вищої освіти] / за ред. І. Ф. Баланюка, Н. І. Пилипів, Т. М. Гнатюка та колективу авторів. Електронне видання. Івано-Франківськ : ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника», 2019. 650 с.
11. Фінансовий облік: підручник / [Я. Д. Крупка та ін.]. Терноп. нац. екон. ун-т. 4-те вид., допов. та перероб. Тернопіль : ТНЕУ, 2017. 450 с.
12. Фінансовий облік : навчальний посібник / В. М. Краєвський, О. П. Колісник, Н. В. Гуріна та ін. Ірпінь : Державний податковий університет, 2022. 616 с.

Управлінський облік:

1. Управлінський облік: навч. посіб./ Л. Ю. Шевців. Львів : Растр-7, 2022. 642 с.
2. Управлінський облік: приклади, задачі, тести [Текст]: навч. посіб. / [З.-М. В. Задорожний, І. Я. Омецінська, Л. Т. Богуцька] ; Західноукр. нац. ун-т. - 2-ге вид., допов. і перероб. Тернопіль : ЗУНУ : Університетська думка, 2020. 210 с.
3. Управлінський облік [Текст] : навч. посіб. / Л. В. Гуцаленко [та ін.]. Київ : Центр учбової літератури, 2020. 371 с.
4. Управлінський облік [Текст] : навч. посіб. / В. Я. Плаксієнко [та ін.] ; за заг. ред. д-ра екон. наук В. Я. Плаксієнка. Полтава : Астроя, 2018. 250 с.
5. Управлінський облік [Текст] : підручник / Л. В. Нападовська ; Київ. нац. торг.-екон. ун-т. - 2-е вид., доопрац. та допов. К. : КНТЕУ, 2010. 647 с.

Економічний і фінансовий аналіз:

1. Аналіз господарської діяльності : підручник / Г. І. Кіндрацька, А. Г. Загородній, Ю. І. Кулиняк. Львів: Видавництво Львівської політехніки, 2019. 320 с.
2. Аналіз господарської діяльності [Електронний ресурс] : підручник / І. М. Парасій-Вергуненко; за ред. Л. М. Кіндрацької. К. : КНЕУ, 2016. 629 с.
3. Економічний аналіз діяльності суб'єктів господарювання : посібник / В. В. Шкроміда, М. М. Василюк, Т. М. Гнатюк. Івано-Франківськ: Видавець Кушнір Г. М., 2016. 219 с.
4. Фінансовий аналіз : навч. посібник / М. Р. Лучко, С. М. Жукевич, А. І. Фаріон. Тернопіль: ТНЕУ, 2016. 304 с.
5. Фінансовий аналіз : підручник / Є.В. Мних, Н.С. Барабаш. К.: Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2014. 536 с.

Організація і методика аудиту:

1. Закон України «Про аудит фінансової звітності та аудиторську діяльність» від 21.12.2017р. № 2258-VIII. // <http://zakon.rada.gov.ua>
2. Міжнародні стандарти контролю якості, аудиту, огляду, іншого надання впевненості та супутніх послуг. К.: Вид-во «Фенікс», 2010. Ч. 1. 842 с.; Ч. 2. 409 с.
3. Міжнародні стандарти контролю якості, аудиту, огляду, іншого надання впевненості та супутніх послуг: видання 2015 р. / Пер. з англ. К.: Міжнародна федерація бухгалтерів, Аудиторська палата України, 2016, частина 1,2,3. [Електронний ресурс]. Режим доступу <http://www.aru.com.ua/msa?layout=783>
4. Василюк М.М. Концептуальні основи якості аудиту : монографія. Івано-Франківськ : видавець Кушнір Г.М., 2019. 588 с.
5. Концепція розвитку бухгалтерського обліку, аналізу та аудиту в Україні : моногр. / З.-М.В. Задорожний, Я.Д. Крупка, І.Я. Омецінська та ін. ; за наук. ред. д.е.н., проф. З.М.-В. Задорожного. Тернопіль : ТНЕУ, 2015. 320 с.
6. Манько Н.Ф. Доказовість професійного судження в аудиті: теорія та практика : автореф. дис. ... канд. екон. наук : 08.00.09. Київ, 2020. 20 с.
7. Редько О Ю. Як жити далі вітчизняним аудиторам (новели законодавчого регулювання аудиту в Україні). Науковий вісник Національної академії статистики, обліку та аудиту. 2018. № 1–2. С. 77–95.
8. Шерстюк О.Л. Аудит фінансової інформації : монографія. Київ : Національний науковий центр «Інститут аграрної економіки», 2017. 512 с.
9. Шульга С.В. Аудиторська діяльність в Україні в умовах Євроінтеграції : автореф. дис. ... д-ра екон. наук : 08.00.09. Київ, 2020. 39 с.
10. Ярова Л.Г. Сучасний стан та перспективи розвитку аудиторських послуг в Україні. Міжнародний науковий журнал «Інтернаука». Серія «Економічні науки». 2019. № 3(23). С. 55–60.

Оподаткування:

1. Податковий кодекс України від 2.12.2010 № 2755-VI / Верховна Рада України. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2755-17>
2. Господарський кодекс України від 16.01.2003 № 436-IV / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/436-15#Text>
3. Закон України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» від 16.07.1999 № 996-XIV / Верховна Рада України. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=996-14>
4. Варналій З.С., Романюк М.В.. Податкова система: підручник. К.: Знання України, 2019. 567 с.

5. Податкова система: Навчальний посібник / [Волохова І. С., Дубовик О. Ю., Слатвінська М. О. та ін.]; за заг. ред. І. С. Волохової, О. Ю. Дубовик. Харків: Видавництво «Діса плюс», 2019. 402 с. URL: <https://financial.lnu.edu.ua/wp-content/uploads/2019/09/Podatkovasystemanavchal-nyu-posibnyk.pdf>
6. Нікітішин А. О. Податкова політика в умовах економічних перетворень : монографія / А. О. Нікітішин. Київ : Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2019. 480 с.
7. Томнюк Т. Л. Податкова система: навчальний посібник. Чернівці: ЧТЕІ ДТЕУ, 2022. 324 с.
8. Податкова система: конспект лекцій [Електронний ресурс] : навч. посіб. для студ. спеціальності 051 «Економіка» / КПІ ім. Ігоря Сікорського ; уклад.: Гречко А.В. Електронні текстові дані. Київ : КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2022. 119 с.
9. Кузь В.І. Податкова система: навч. посіб. Чернівці: Чернівецьк. нац. ун-т ім. Ю. Федьковича, 2022. 240 с.

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

Порядок проведення та критерії оцінювання вступних випробувань регулюється Положенням про організацію вступних випробувань у Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника.